

ŠIAULIŲ REGIONO PLĖTROS TARYBA

ŠIAULIŲ REGIONO PLĖTROS TARYBOS POSĖDŽIO PROTOKOLAS

2013-10-01 Nr. 51/5P-14

Šiauliai

Posėdis įvyko 2013-09-24.

Posėdžio pirmininkas Justinas Sartauskas.

Posėdžio sekretorė Virginija Šimkutė.

Dalyvavo: 9 Šiaulių regiono plėtros tarybos (toliau – Taryba) nariai, 2 socialiniai ir ekonominiai partneriai bei kiti posėdžio dalyviai (dalyvių sąrašas pridedamas).

DARBOTVARKĖ:

1. Dėl posėdžio darbotvarkės patvirtinimo.

2. Dėl geriausių įgyvendintų projektų pagal Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos administruojamas investicines priemones 2007–2013 m. laikotarpiu.

3. Dėl ypatingos valstybinės svarbos projekto „Rail Baltica“ europinio standarto geležinkelio linijos Kaunas–Lietuvos ir Latvijos valstybių siena. Trukmė 1 val.

4. Diskusija.

1. SVARSTYTA. Posėdžio darbotvarkė.

Tarybos pirmininkas Justinas Sartauskas pristatė patikslintą posėdžio darbotvarkę – atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2013 m. rugsėjo 18 d. raštą Nr. 1D-8379 (22) „Dėl projektų apdovanojimo renginių“ įtrauktas papildomas klausimas dėl geriausių įgyvendintų projektų pagal Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos administruojamas investicines priemones 2007–2013 m. laikotarpiu.

Tarybos pirmininkas informavo, kad Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2013 m. rugpjūčio 6 d. įsakymu Nr. 1V-681 vietoj Vytauto Juškaus į Tarybą įrašytas Denis Michalenko, Lietuvos Respublikos Vyriausybės skirtas atstovas.

NUSPRESTA. Pritarti patikslintai darbotvarkei.

2. SVARSTYTA. Geriausi įgyvendinti projektai pagal Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos administruojamas investicines priemones 2007–2013 m. laikotarpiu.

Tarybos pirmininkas Justinas Sartauskas pristatė Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos 2013 m. rugsėjo 18 d. raštą Nr. 1D-8379 (22) „Dėl projektų apdovanojimo renginių“ bei sprendimo projektą ir paragino siūlyti atstovą į komisiją, kuri bus atsakinga už nominantų atrinkimą bei nugalėtojų išrinkimą.

Balsai iš salės siūlė deleguoti Tarybos pirmininką.

Tarybos pirmininkas sutiko būti deleguotas į komisiją.

Balsavo dėl sprendimo priėmimo: „už“ – 9, „prieš“ – 0, susilaikė – 0.

NUSPRESTA:

1. Rekomenduoti Šiaulių apskrities savivaldybėms iki 2013 m. spalio 1 d. pasiūlyti Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai projektus, kurių veiklos yra baigtos įgyvendinti ir kurie galėtų būti įtraukti į sąrašą nominantų dėl geriausio projekto nominacijos Vakarų Lietuvoje, besivaržančių šiose kategorijose:

1.1. Geriausias 2007–2013 m. Vakarų Lietuvoje įgyvendintas projektas pagal priemonę „Probleminių teritorijų plėtra“;

1.2. Geriausias 2007–2013 m. Vakarų Lietuvoje įgyvendintas projektas pagal priemonę „Socialinio būsto plėtra ir jo kokybės gerinimas“;

1.3. Geriausias 2007–2013 m. Vakarų Lietuvoje įgyvendintas projektas pagal priemonę

„Prielaidų spartesnei ūkinės veiklos diversifikacijai kaimo vietovėse sudarymas“.

2. Siūlyti į komisiją, kuri bus atsakinga už nominantų atrinkimą bei nugalėtojų išrinkimą Vakarų, Rytų ir Pietų Lietuvoje, Justiną Sartauską, Šiaulių regiono plėtros tarybos pirmininką.

3. Prašyti Šiaulių apskrities savivaldybių apie pasiūlytus Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai projektus informuoti Šiaulių regiono plėtros tarybos sekretoriata.

3. SVARSTYTA. Dėl ypatingos valstybinės svarbos projekto „Rail Baltica“ europinio standarto geležinkelio linijos Kaunas–Lietuvos ir Latvijos valstybių siena.

Tarybos pirmininkas pristatė pranešėjus: Aidas Vaišnoras, UAB „Sweco Lietuva“ Aplinkosaugos padalinio viceprezidentas, Tomas Varneckas, UAB „Sweco Lietuva“ Aplinkosaugos padalinio projektų direktorius, Rasa Budrytė, Šiaulių miesto savivaldybės administracijos Architektūros ir urbanistikos skyriaus vedėja.

Tarybos pirmininkas pakvietė Rasą Budrytę pristatyti Šiaulių miesto savivaldybės poziciją.

Rasa Budrytė pristatė pranešimą „Ypatingos valstybinės svarbos projekto „Rail Baltica“ Europinio standarto geležinkelio linijos Kaunas–Lietuvos ir Latvijos valstybių siena specialusis planas. SPAV“ (pranešimas pridedamas).

Pranešėjai klausimų nebuvo.

Tarybos pirmininkas pakvietė Tomą Varnecką pristatyti pranešimo.

Susitarta klausimus užduoti ir pradėti diskusiją išklausius pranešimą.

Tomas Varneckas pristatė pranešimą „Europinio standarto geležinkelio linijos Kaunas–Lietuvos ir Latvijos valstybių siena strateginio pasekmių aplinkai vertinimo paslauga, sutarties Nr. SP-231. Galutinė ataskaita“ (pranešimas pridedamas).

Aidas Vaišnoras pristatė informaciją, susijusią su IX B koridoriais ir Klaipėdos uosto modernizavimu. Pranešėjas pasiūlė Šiaulių regionui pasinaudoti Klaipėdos uosto plėtros projekto teikiamomis galimybėmis (augantis krovos potencialas, prekiniai srautai, einantys IX B transporto koridoriais, veikianti infrastruktūra) kaip alternatyva „Rail Baltica“ projektui. Šiaulių regionas patenka į Klaipėdos uosto plėtros projekto arealą.

Tarybos pirmininkas pakvietė užduoti klausimus ir paragino nebesikartoti, jei buvo atsakyta pristatytuose pranešimuose.

Rasa Budrytė atkreipė dėmesį, kad atsakymo į klausimą, kodėl SPAV ataskaitoje nenagrinėta Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane numatyta plėtoti trasa, nekertanti Šiaulių miesto, kai Panevėžio atveju nagrinėjamas lankstas, nesulaukė.

Tomas Varneckas patikino, kad klausimą užsirašė, išnagrinės.

Rasa Budrytė paklausė, kodėl skiriasi AECOM ir COWI studijų išvados.

Tomas Varneckas atsakė, kad 2011 m. AECOM studija rėmėsi 2007 m. COWI studija (reikėtų klausiti AECOM, į ką buvo atsižvelgta), „Sweco Lietuva“ rėmėsi techninės užduoties sąlygomis: AECOM studijos duomenimis remtasi kaip išėties, jų nekvestionuojant, jie pateikiami SPAV ataskaitoje.

Aurimas Nausėda atkreipė dėmesį, kad SPAV ataskaitos 173 puslapyje (pastabas SPAV rengėjams pateikė rugsėjo 22 d.) rašoma, jog Panevėžio mieste būtina numatyti logistikos terminalų vietas, tačiau Vyriausybės ilgalaikeje iki 2025 metų transporto sistemos plėtros strategijoje nurodyta, kad Panevėžio logistikos centras gali būti įsteigtas tik pagal poreikį. Susisiekimui ministerija į Aurimo Nausėdos raštą atsakė, kad logistikos centras gali būti įsteigtas tik esant poreikiui. Tačiau SPAV ataskaitoje užsiminta apie logistikos terminalus. Aurimas Nausėda prašė pakomentuoti šį prieštarą teiginį.

Tomas Varneckas paprašė patikslinti puslapį, iš kurio cituojama. Jis patikino, kad yra susipažinęs su atsiųstomis Aurimo Nausėdos pastabomis. Tomas Varneckas paaiškino, kad vienas iš SPAV ataskaitos tikslų yra pagrįsti ar nepagrįsti poreikį. Atsiradęs poreikis galbūt keistų Vyriausybės nutarimą bei skirtą finansavimą. Projektas „Rail Baltica 2“ bus realizuojamas iki 2025 metų, tad laiko, esant reikalui, atlikti būtinus pakeitimus būtų pakankamai. Prieštaravimo jis neįžvelgė.

Justinas Sartauskas paklausė, ar abiem valstybėms aišku, kurioje vietoje bus kertama Lietuvos–Latvijos siena.

Tomas Varneckas atsakė, kad jo žiniomis, rekomenduota studijos AECOM trasa (SPAV vadinama alternatyva A), Latvijos ir Estijos Vyriausybių nutarimais patvirtinta, kaip pasirinkta alternatyva. Latvija negali vienašališkai primesti Lietuvai sprendimo, kur konkrečiai siena turėtų būti kertama. Tam skirtos tarpvalstybinės konsultacijos, vykdomos SPAV atveju. Diskusijos dar vyks. Jei SPAV būtų pasirinkta alternatyva B, atitinkamai būtų derinama dėl kirtimo vietos keitimo. Tai nėra neišsprendžiama problema.

Valdimaras Guzaitis teigė, kad jei nėra galimybės europinę geležinkelio vėžę tiesti ta pačia trasa, SPAV ataskaitoje nepagrindžiama nei viena alternatyva ir nėra aiškios kažkurios alternatyvos persvaros. Visuomenei sunku susigaudyti, kuri alternatyva geresnė. Ryškios balų persvaros nagrinėjant įvairiais aspektais nėra. Neįrodyta, kad tiesiant vėžę nauja trasa kažkuri alternatyva yra geresnė.

Tomas Varneckas atsakė, kad apibendrinti balai (paskutinė pranešimo skaidrė) įrodo priešingą dalyką. Daugeliu aspektų esminio skirtumo gali būti neįžvelgiama, tačiau yra trys pagrindiniai dalykai, kurie atskleidžia skirtumus: kultūros paveldas, žmonių tankis, pajamos.

Justinas Sartauskas pastebėjo, kad visus tuos tris dalykus Šiaulių regionas ir ginčija.

Tomas Varneckas priminė, kad kai pasiūlymai bus pateikti raštu, tuomet bus galima atsakyti argumentuotai.

Vidmantas Japertas pastebėjo, kad Šiaulių miesto savivaldybė šiek tiek pavėluotai sureagavo į SPAV ataskaitą. Jis manė, kad vertinimo kriterijai pasirinkti tendencingi kaip ir visas SPAV dokumentas. Suabejojo SPAV dokumento rengėjų kompetencija bei kvalifikacija.

Aidas Vaišnoras padėkojo už atvirai išsakytą nuomonę, tikisi pastabas bei pagrįstus argumentus gauti raštu. Jis teigė, jog vien dėl to, kad rekomenduota alternatyva A, kuri nėra palanki Šiaulių regionui, nederėtų abejoti profesine kompetencija. Jis patikino, kad įmonė gerbia visuomenę bei užsakovus ir į darbą žiūri profesionaliai.

Asta Jasiūnienei buvo neaišku, kodėl alternatyva A generuos daug didesnes pajamas.

Tomas Varneckas paaiškino, kad buvo nupirktas tik viena paslauga – įvertinti AB „Lietuvos geležinkeliai“ pateiktas alternatyvas. Ekonomikos vertinimui yra svarbūs trys aspektai: kapitalo kaštai (pinigai, kuriuos reikia investuoti), eksploataciniai kaštai, pajamos. Pajamos yra skaičiuojamos atsižvelgiant į AECOM galimybių studijoje pateiktus duomenis – prognozuoti krovinių ir keleivių srautai (jais pateikiant tikslią nuorodą į cituojamą šaltinį ir remiamasi SPAV ataskaitoje). Labiausiai išsiskiria keleivių srautai: nes trasa einanti pro Šiaulius yra ilgesnė. Jei alternatyva maksimaliai tiesi ir kelionės trukmė nedidelė, konkurencijos galimybės išauga, jei alternatyva ilgesnė, kreivesnė, tai ir atitinkamai lėtesnė. Atliekama įvairiapusė „jautrumo“ analizė. Alternatyvos pro Panevėžį atveju keleivių srautai yra daug didesni, o krovinių srautai tik šiek tiek didesni.

Justinas Sartauskas sakė, kad AB „Lietuvos geležinkeliai“ tikino, jog krovinių srautai per Panevėžį niekada nebus didesni.

Aurimas Nausėda manė, kad informacija apie keleivius yra šališkai interpretuojama. Ataskaitoje pateikta lentelė apie keleivių sąnaudas, kurioje alternatyvos A atveju keleivių sąnaudos siekia 0,63 mlrd., o alternatyvos B atveju 0,36 mlrd. Lt. Buvo kalbėta apie pajamas iš keleivių: pajamos iš keleivių alternatyvos B atveju 2,11 mlrd. Lt, alternatyvos A atveju 3,51 mlrd. Lt. Pasiūlė SPAV ataskaitoje atskirti keleivių sąnaudas ir pajamas iš keleivių.

Tomas Varneckas atsakė, kad tai padaryti nesudėtinga. Buvo skaičiuota detalai, tačiau taip, kad būtų suprantama ne tik ekonomistams. Bus galima pateikti priedą su detalesniais skaičiavimais. Visos studijos remiasi tam tikromis prielaidomis. Ateitis parodys, kiek tikslios buvo prognozės.

Justinas Sartauskas atkreipė dėmesį dėl kilometražo: buvo kalbėta, kad jei traukiniai eis per Šiaulius, tai važiuos tik 160 km/h greičiu, o per Panevėžį – 240 km/h. Buvo sakoma, kad abi trasos būtų tiesiamos naujai. Per Šiaulius traukiniai vyktų 4 h ilgiau. Pasak jo, tokia informacija buvo pateikta spaudoje.

Tomas Varneckas atsakė, kad visi laikai pateikti SPAV ataskaitoje. Labiausiai laikai skiriasi keleivinių traukinių. Krovininių traukinių atveju skirtumas nėra didelis.

Justinas Sartauskas sakė, kad ataskaitoje nurodyti krovininių traukinių laikai yra 13 h per Šiaulius ir 8 h per Panevėžį.

Tomas Varneckas atsakė, kad jei ataskaitoje taip parašyta, reikia parodyti kurioje būtent vietoje ir jis pataisys. Atkreipė dėmesį, kad skiriasi greitis. Keleiviniai traukiniai važiuos ženkliai greičiau. Skaičiai yra pacituoti iš šaltinio, perskaičiuota nebuvo.

Vidmantas Japertas pakomentavo, kad COWI studijoje analizuojant keleivių pervežimą nurodoma, jog ši transporto rūšis nėra patraukli ir turi būti subsidijuojama valstybės, tad didelės reikšmės įgyvendinamo projekto „Rail Baltica“ atsiperkamumui neturės. Todėl dėmesys COWI studijoje skiriamas krovinių srautams projekte.

Juras Andriukaitis atkreipė dėmesį, kad buvo nutylėta rangovo užduotis pagrįsti planuojamo koridoriaus vėžės atkarpos Kaunas–Šiauliai–Latvijos siena trasos pakeitimo poreikį. Todėl jam kilo dvejonių dėl kai kurių teiginių. Taip pat sukėlė dvejonių metodologija, principai. Jo nuomone, kalbama apie visiškai aklą palyginimą esančios trasos per Šiaulius ir visai naujos pro Panevėžį.

Tomas Varneckas atsakė, kad trečioji užduotis buvo pagrįsti arba įrodyti, kad tai nepagrindžiama. SPAV ataskaita reikalinga pagrįsti galimybių studiją, kuri yra rengiama konsultantų ir nėra oficialus dokumentas.

Justinas Sartauskas paklausė, kaip pasikeistų situacija, jei būtų atliktas vertinimas trasos, einančios pro Šiaulius, nesiekiant miesto centro.

Tomas Varneckas atsakė, kad alternatyvos apeinant Šiaulius atveju, kai kurie vertinimo rodikliai būtų geresni. Tačiau, ar vertinimas visiškai pasikeistų, dabar atsakyti negalima. Šiauliai nėra vienintelis miestas kertamas alternatyvos B trasos.

Astai Jasiūnienei atrodė nepagrįstas skaičiavimas, kad 20-30 km skirtumas turi tokios didelės įtakos keleivių skaičiaus pokyčiui. Jos nuomone, tai, kad skaičiai paimti iš studijos ir pačių SPAV rengėjų neanalizuoti, yra ataskaitos silpnoji pusė.

Aidas Vaišnoras sakė, kad tai europinio lygmens projektas. Vertinamas daugelio valstybių kontekstas. Važiuos keleiviai, kuriems geležinkelio transportas yra patrauklus. Vienintelis prieinamas duomenų šaltinis yra AECOM studija. SPAV ataskaita pateikia išeities duomenis ir bazines prielaidas. Pateikimas lyginimas pagal suderintą metodiką. Ataskaita pateikta diskutuoti. Sprendimą priims Vyriausybė, Susisiekimo ministerija, AB „Lietuvos geležinkeliai“.

Jonas Novogreckis sakė, kad jei pasirinkta lyginti trasos variantą pro Panevėžį, tai logiška būtų lyginti su variantu pro Šiaulius. Neaišku, kodėl pasirinkta lyginti trasą, kertančią Šiaulių centrą. Jo nuomone, tai nelygiavertis palyginimas.

Tomas Varneckas atsakė, kad ašys pasirinktos atsižvelgiant į AECOM studiją. Tačiau bus galima papildomai įvertinti pasirenkant aplinkkelį pro Šiaulius kaip alternatyvą. Variantas per Šiaulius yra esamas Šiaurės–Pietų kryptimi geležinkelis, Panevėžyje tokios krypties esamo geležinkelio nėra.

Juras Andriukaitis sakė, kad Lietuva yra mažas kraštas. Jo nuomone, atsirastų naujas pjūvis, piktžaidė. Esamas geležinkelis nesudarko, nes jau nutiestas. Pasigedo pilietinis atsakomybės.

Tomas Varneckas atsakė, kad SPAV ataskaitoje niekur neteigiama, kad renkantis kurią iš alternatyvų poveikis būtų lygus nuliui. Klausimas tik, koku atveju poveikis būtų mažesnis. Jis manė, kad alternatyvos A atveju poveikis būtų mažesnis, nepaisant to, kad Lietuva būtų „perkertama“ naujoje vietoje.

Denis Michalenko paprašė patikslinti, kuo vadovaujantis įvertinamas kilometro atstumas nuo ašies.

Tomas Varneckas atsakė, kad vadovautasi AECOM galimybių studijoje atlikta analize, kai vertinamas koridorius po kilometrą į abi puses. Priminė, kad ataskaitoje yra nagrinėjama daugiau nei užsakyta – 2 km juosta, o ne linija.

Denis Michalenko paklausė, kuo pagrįstas numatytas vežant keleivius 240 km/ h greitis. Domėjosi, ar paskaičiuota, kiek kainuotų tiesti tokio lygio geležinkelį.

Tomas Varneckas atsakė, kad vadovautasi AECOM galimybių studija. Planuojamos tik 2 lygių sankryžos ir tai įvertinta ekonomiškai. Sankirtose su keliais yra numatyti viadukai.

Justinas Sartauskas pasiūlė baigti diskusiją. Priminė, kad tarybos nariams buvo pateiktas sprendimo projektas, kuriame numatyta nepritarti SPAV. Pasiūlė pavesti Šiaulių miesto savivaldybės administracijai pateikti argumentus bei pastabas SPAV rengėjams iki 2013 m. spalio 4 d.

Justinas Sartauskas pakvietė balsuoti.

Balsavo dėl sprendimo priėmimo: „už“ – 9, „prieš“ – 0, susilaikė – 0.

NUSPĖSTA:

1. Nepritarti Atskiros europinės vėžės geležinkelio linijos Estijoje, Latvijoje ir Lietuvoje („Rail Baltica“ koridorius) galimybių studijai, kurioje siūloma tiesti europinės vėžės geležinkelio trasa nesutampa su Lietuvos Respublikos teritorijos bendrajame plane numatyta plėtoti trasa.

2. Nepritarti Europinio standarto geležinkelio linijos Kaunas–Lietuvos ir Latvijos valstybių siena strateginio pasekmių aplinkai vertinimo išvadai, kad prioritetine laikytina alternatyva A.

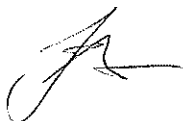
3. Įpareigoti Šiaulių miesto savivaldybės administraciją pateikti pastabas bei pasiūlymus Europinio standarto geležinkelio linijos Kaunas–Lietuvos ir Latvijos valstybių siena strateginio pasekmių aplinkai vertinimo rengėjams iki 2013 m. spalio 4 d. ir informuoti apie tai Šiaulių regiono plėtros tarybą.

4. Apie priimtą sprendimą informuoti Lietuvos Respublikos Vyriausybę, Lietuvos Respublikos susisiekimo ministeriją, AB „Lietuvos geležinkeliai“ bei kitas suinteresuotas institucijas.

4. Diskusija.

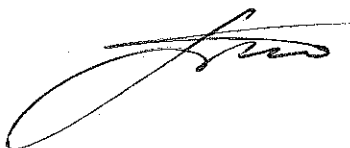
Diskusija įvyko svarstant 3 klausimą, išklaudius pranešimus.

Posėdžio pirmininkas

Justinas Sartauskas

Posėdžio sekretorė

Virginija Šimkutė